

Edward Molendowski*

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

CZYNNIKI DETERMINUJĄCE POZYCJĘ KONKURENCYJNĄ GOSPODARKI – POLSKA NA TLE PAŃSTW GRUPY WYSZEHRADZKIEJ W OKRESIE POAKCESYJNYM**

Streszczenie

Artykuł jest prezentacją wyników analizy, w ramach której podjęto próbę porównania zmian pozycji konkurencyjnej Polski na tle pozostałych państw Grupy Wyszehradzkiej (GW-4) w latach 2004–2015. Przyjęto hipotezę, że Polska należy wśród państw GW-4 do tych, w których najbardziej wyraźnie wystąpiły zróżnicowane efekty członkostwa. Ważną częścią tej analizy było określenie, które z czynników determinujących tę pozycję miały największy wpływ na zmiany w badanym okresie. W badaniu zastosowano analizę danych wtórnych, dotyczących filarów konkurencyjności gospodarki wyodrębnionych w raportach *Global Competitiveness Report*, opracowywanych przez Światowe Forum Ekonomiczne. Artykuł kończy zestawienie najważniejszych wniosków wynikających z prezentowanej analizy.

Słowa kluczowe: międzynarodowa konkurencyjność gospodarki, efekty członkostwa w UE, Polska na tle państw Grupy Wyszehradzkiej

* Adres e-mail: edward.molendowski@uek.krakow.pl.

** Publikacja dofinansowana ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji nr DEC-2015/17/B/HS4/02075.

Wprowadzenie

Polska, podobnie jak pozostałe nowe państwa członkowskie UE, zanotowała w okresie poakcesyjnym zarówno wiele sukcesów, jak i porażek. Akcesja stała się impulsem do kolejnych zmian zapoczątkowanych jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, a pierwsze lata członkostwa pozwoliły na zbudowanie w miarę trwałych i stabilnych podstaw dalszego rozwoju. Stały się one głównym czynnikiem umacniania międzynarodowej pozycji konkurencyjnej gospodarki.

Celem artykułu jest prezentacja wyników analizy zmierzającej do porównania zmian pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki oraz pozostałych państw Grupy Wyszehradzkiej (GW-4) w latach 2004–2015. W analizie podjęto też próbę określenia wpływu najważniejszych czynników (filarów) na pozycję konkurencyjną Polski i badanych krajów w tym okresie. Przyjęto hipotezę, że Polska należy wśród państw GW-4 do tych, w których w okresie poakcesyjnym międzynarodowa pozycja konkurencyjna uległa najbardziej wyraźnej poprawie.

Ze względu na narzucone ograniczenia objętościowe artykułu, analizę odniesiono do wskaźników prezentowanych w raportach *Global Competitiveness Report*, opracowywanych przez Światowe Forum Ekonomiczne. Raporty te należą do najbardziej kompleksowych i najczęściej cytowanych rankingów konkurencyjności międzynarodowej gospodarek.

1. Mierniki i metody pomiaru konkurencyjności międzynarodowej gospodarki

Ocena konkurencyjności międzynarodowej gospodarki polega na określeniu jej pozycji konkurencyjnej (Bossak, 2000) lub zdolności konkurencyjnej gospodarki (Misala, 2008). W ostatnich latach mamy do czynienia z wieloma miernikami międzynarodowej konkurencyjności gospodarki narodowej, a zarazem metodami jej pomiaru. Dotyczy to zarówno mierzenia międzynarodowej zdolności konkurencyjnej gospodarki narodowej analizowanego kraju, jak i jej międzynarodowej pozycji konkurencyjnej w danym okresie. Determinanty określające konkurencyjność poszczególnych krajów stały się przedmiotem analiz wielu badaczy i ośrodków międzynarodowych, m.in. Międzynarodowego Instytutu Zarządzania Rozwojem (IMD), który wyniki swych badań publikuje w corocznych raportach *World*

Competitiveness Yearbook obejmujących kilkadziesiąt krajów. Również Bank Światowy sporządza od 2004 roku coroczne raporty *Doing Business* poświęcone analizie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w badanych krajach. Stosunkowo często do oceny międzynarodowej zdolności konkurencyjnej gospodarki wykorzystuje się Wskaźnik Zaufania Inwestorów Zagranicznych (*Foreign Direct Investment Confidence Index*), sporządzany corocznie przez firmę konsultingową A.T. Kearney. Miarą międzynarodowej zdolności konkurencyjnej kraju jest także publikowany corocznie przez UNDP Wskaźnik Rozwoju Społecznego (*Human Development Index – HDI*), będący syntetyczną miarą jakości życia w danym kraju.

Za jeden z najbardziej kompleksowych (i najczęściej cytowanych) uważa się ranking konkurencyjności międzynarodowej gospodarek *The Global Competitiveness Report*. Jest on rezultatem corocznego badania porównawczego warunków rozwoju gospodarczego krajów prowadzonego przez Światowe Forum Ekonomiczne¹. Ranking ten porządkuje badane kraje według ich konkurencyjności wynikającej z opracowanego w tym celu wskaźnika.

2. Zmiany pozycji konkurencyjnej Polski na tle krajów GW-4

Wyniki badań konkurencyjności gospodarek przeprowadzone przez World Economic Forum (WEF) pozwalają stwierdzić, że pozycja i konkurencyjność Polski na arenie międzynarodowej była w pierwszych latach po akcesji do UE (na tle badanych państw) relatywnie niska (por. tab. 1).

W okresie poakcesyjnym (lata 2004–2015) pozycja Polski ulegała jednak istotnym zmianom. W roku 2004 polska gospodarka pod względem konkurencyjności zajęła dopiero 60. pozycję. W kolejnych dwóch latach jej konkurencyjność została oceniona znacznie korzystniej – plasując się na 51. oraz 45. miejscu. Najbardziej niekorzystny wynik osiągnęła Polska w roku 2008, zajmując 53. miejsce w rankingu. Kolejne dwa lata oznaczały wyraźną poprawę pozycji – 46. i 39. miejsce, przy czym

¹ Raport ten został po raz pierwszy opublikowany w 1979 r. i jest systematycznie poszerzany o nowe państwa (w 2016 r. – 138 krajów). Początkowo zawierał ranking Indeks Konkurencyjności (*Competitiveness Index*) opracowany pod kierownictwem prof. J. Sachsa, w którym wskazywano podstawy średnio- i długoterminowego szybkiego rozwoju gospodarczego. Od 2004 r. zastąpiono go przez Globalny Indeks Konkurencyjności (*Global Competitiveness Index*). Jest on opracowany przez World Economic Forum we współpracy z profesorem X. Sala-i-Martinem z wykorzystaniem badań prof. M. Portera.

39. miejsce w 2010 roku było najlepszym wynikiem w całym okresie poakcesyjnym. Z kolei w latach 2011–2015 konkurencyjność polskiej gospodarki oceniana była na podobnym poziomie. W latach 2011–2012 Polska zajmowała 41. miejsce w rankingu. W kolejnych latach spadała o jedno miejsce z każdym rokiem, by w 2015 roku powrócić znowu na 41. miejsce.

Tabela 1. Pozycja Polski na tle krajów GW-4 w badaniach konkurencyjności prowadzonych przez World Economic Forum w latach 2004–2015

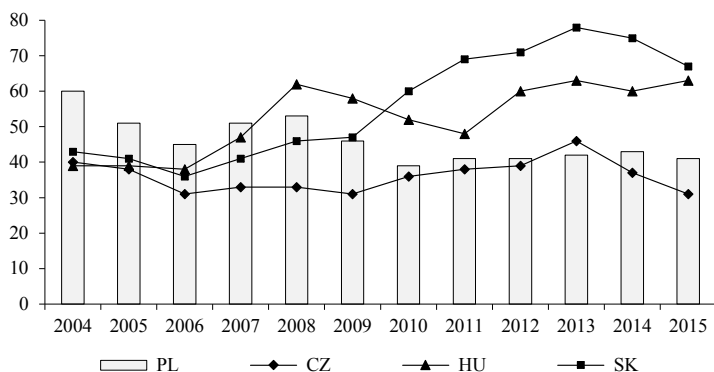
Lata	Pozycja w rankingu			
	CZ	HU	PL	SK
2004	40	39	60	43
2005	38	39	51	41
2006	31	38	45	36
2007	33	47	51	41
2008	33	62	53	46
2009	31	58	46	47
2010	36	52	39	60
2011	38	48	41	69
2012	39	60	41	71
2013	46	63	42	78
2014	37	60	43	75
2015	31	63	41	67
Zmiana 2015/2004	9	-24	19	-24

Źródło: The Global Competitiveness Index Historical Dataset © 2005–2015; Global Competitiveness Index (GCI), 2004–2005, Scores; Global Competitiveness Index (GCI), 2005–2006, Scores; World Economic Forum.

Warto podkreślić, że w pierwszych latach po akcesji – aż do roku 2010 – pozycja Polski w rankingu uległa istotnej poprawie. Szczególnie korzystna tendencja wystąpiła w latach 2004–2006. Tylko w ciągu tych trzech lat Polska z 60. miejsca wśród badanych krajów przesunęła się na miejsce 45. W latach 2007–2008 pozycja ta uległa pewnemu pogorszeniu, jednakże w latach 2009–2010 ponownie wystąpiła istotna poprawa. W rezultacie w 2010 Polska była już na 39. miejscu. W kolejnych latach doszło jednak do odwrócenia tego trendu. Najkorzystniejszej pozycji z roku 2010 nie udało się już odzyskać. Warto jednakże podkreślić, że w całym okresie

poakcesyjnym Polska poprawiła swoją pozycję aż o 19 miejsc. Największe sukcesy uzyskano w okresie do 2010 roku (rys. 1).

Rysunek 1. Zmiany pozycji konkurencyjnej Polski na tle krajów GW-4 w badaniach prowadzonych przez World Economic Forum w latach 2004–2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w tabeli 1.

Ważnym elementem prezentowanej analizy było porównanie wyników uzyskiwanych przez Polskę z wynikami pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej. Są to jak wiadomo kraje, których sytuacja ekonomiczna i społeczna w okresie poakcesyjnym kształtowała się podobnie. Jednakże w rankingach konkurencyjności uzyskiwały one dość zróżnicowane wyniki. Na początku tego okresu konkurencyjność Polski (60. miejsce) była oceniana znacznie gorzej niż Czech, Węgier i Słowacji (odpowiednio: 40., 39. oraz 43. miejsce). W kolejnych latach, aż do roku 2007, Polska nadal zajmowała gorszą pozycję niż pozostałe kraje GW-4. W 2008 roku Węgry, a w 2009 roku Słowacja zajęły pozycję gorszą niż Polska i taka sytuacja utrzymała się już do końca analizowanego okresu. W całym badanym okresie tylko Czechy uzyskiwały w rankingu pozycję wyższą niż Polska. W 2015 roku Polska zajmowała gorszą pozycję niż Czechy (31. miejsce), ale znacznie lepszą niż Węgry i Słowacja (którym przypisano odpowiednio 63. i 67. miejsce).

Analizując dane zestawione w tabeli 1 można jednoznacznie stwierdzić, że Polska zanotowała na tle badanych krajów największe sukcesy w poprawie międzynarodowej pozycji konkurencyjnej swej gospodarki. O ile w przypadku Polski w rankingu WEF nastąpiła poprawa aż o 19 pozycji, to w przypadku Czech poprawa

wyniosła 9 pozycji. Równocześnie Węgry i Słowacja pogorszyły swoją pozycję aż o 24 miejsca. To spowodowało, że Polska z kraju, który w 2004 zajmował najgorszą pozycję, stała się krajem o znacznie korzystniejszej pozycji w porównaniu z dwoma partnerami (Węgrami i Słowacją).

3. Czynniki determinujące pozycję konkurencyjną Polski na tle krajów GW-4

Jak już wspomniano, rezultatem corocznego badania porównawczego warunków rozwoju gospodarczego krajów prowadzonego przez Światowe Forum Ekonomiczne jest ranking konkurencyjności międzynarodowej gospodarek *The Global Competitiveness Report*. Jest on obecnie wyliczany na bazie 114 czynników, zestawionych w 12 filarach, które w podzielono na 3 kategorie: podstawowe (*basic requirements*), poprawiające efektywność (*efficiency enhancers*) oraz innowacje i lokalne powiązania biznesowe (*innovation and sophistication factors*). Wykaz czynników, na bazie których określana jest pozycja konkurencyjna badanych krajów, przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Klasyfikacja czynników determinujących pozycję konkurencyjną kraju według *Global Competitiveness Report*

Globalny indeks konkurencyjności		
czynniki podstawowe (filary 1–4)	czynniki proefektywnościowe (filary 5–10)	czynniki proinnowacyjne (filary 11–12)
1. Otoczenie instytucjonalne 2. Infrastruktura 3. Otoczenie makroekonomiczne 4. Zdrowie i szkolnictwo podstawowe	5. Szkolnictwo wyższe i edukacja 6. Efektywność rynku dóbr 7. Efektywność rynku pracy 8. Rozwój rynku finansowego 9. Otwartość technologiczna 10. Wielkość rynku	11. Kultura biznesu 12. Innowacyjność
↓	↓	↓
Rozwój determinowany przez tradycyjne czynniki	Rozwój determinowany przez inwestycje	Rozwój determinowany przez innowacje

Źródło: opracowanie własne na podstawie: World Economic Forum (2017).

Warto podkreślić, że wśród czynników determinujących pozycję konkurencyjną kraju relatywnie największą wagę przypisano dla czynników sprzyjających

podnoszeniu efektywności. Z kolei czynnikiem podstawowym nadano relatywnie dużą wagę w określaniu pozycji konkurencyjnej krajów o najniższym poziomie rozwoju gospodarczego². Dane dotyczące wpływu poszczególnych czynników na pozycję konkurencyjną Polski i pozostałych krajów GW zestawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Wpływ poszczególnych czynników na pozycję konkurencyjną krajów GW-4 w latach 2006 i 2015³

	2006				2015			
	CZ	HU	PL	SK	CZ	HU	PL	SK
GCI – ogółem	31	38	45	36	31	63	41	67
1. Otoczenie instytucjonalne	55	45	69	50	57	97	58	104
2. Infrastruktura	33	50	65	53	41	48	56	57
3. Otoczenie makroekonomiczne	36	88	51	37	21	52	46	41
4. Zdrowie i szkolnictwo podstawowe	57	40	21	65	27	72	40	50
5. Szkolnictwo wyższe i edukacja	27	30	33	39	29	57	31	53
6. Efektywność rynku dóbr	31	45	56	38	37	72	46	54
7. Efektywność rynku pracy	31	36	41	24	47	77	81	100
8. Rozwój rynku finansowego	50	43	64	27	24	65	43	35
9. Otwartość technologiczna	27	36	46	33	29	48	41	44
10. Wielkość rynku	40	41	22	53	47	51	21	62
11. Kultura biznesu	27	36	56	47	30	90	55	57
12. Innowacyjność	27	30	43	42	35	51	64	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w tabeli 1.

Z danych zestawionych w tabeli 3 wynika, że w 2006 roku najbardziej istotny wpływ na pozycję konkurencyjną Polski miały – poza wielkością rynku – zdrowie i szkolnictwo podstawowe, szkolnictwo wyższe i edukacja oraz w znacznie mniejszym stopniu – efektywność rynku pracy, a także innowacyjność. Większość z nich to czynniki (filary) zaliczane do czynników proefektywnościowych. W zasadzie te same czynniki determinowały pozycję konkurencyjną Polski również w 2015 roku. Niestety w grupie czynników proinnowacyjnych pozycja Polski (relatywnie odległa w 2006 r.) nie uległa wyraźnej poprawie.

² Szerzej zob. World Economic Forum (2017).

³ Dane zestawione w tej tabeli obejmują okres tylko od 2006 r., gdyż w rankingach za poprzednie lata stosowano inną klasyfikację czynników determinujących pozycję konkurencyjną badanych krajów.

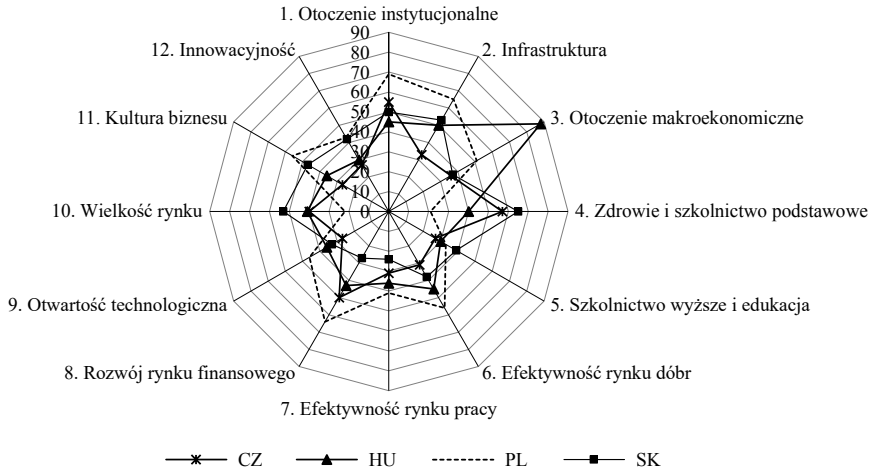
W przypadku Czech (zajmujących wśród badanych krajów relatywnie najlepszą pozycję) największy wpływ w 2006 roku miały: szkolnictwo wyższe i edukacja oraz otwartość technologiczna (zaliczane do czynników proefektywnościowych), a także kultura biznesu i innowacyjność (zaliczane do czynników proinnowacyjnych). Jednakże w 2015 roku (choć pozycja Czech w rankingu nie uległa zmianie) czynniki proinnowacyjne nie odgrywały już tak znaczącej roli w kształtowaniu pozycji tego kraju. Utrzymanie tej pozycji Czechy zawdzięczały jednak głównie takim czynnikom, jak: otoczenie makroekonomiczne, szkolnictwo wyższe i edukacja, rozwój rynku finansowego oraz otwartość technologiczna (zaliczanych do grupy czynników proefektywnościowych).

W 2006 roku czynniki proinnowacyjne (kultura biznesu oraz innowacyjność) odgrywały też istotną rolę w kształtowaniu pozycji konkurencyjnej gospodarki Węgier. Ważny wpływ miały tu również czynniki proefektywnościowe (szkolnictwo wyższe i edukacja, a także efektywność rynku pracy oraz otwartość technologiczna). Jednakże w okresie do 2015 roku Węgry znacznie spadły w rankingu konkurencyjności (aż na 63. miejsce). Było to skutkiem istotnego pogorszenia pozycji w zakresie czynników proinnowacyjnych. Z kolei ważną rolę odgrywały w tym roku czynniki podstawowe (infrastruktura, otoczenie makroekonomiczne), a więc charakterystyczne dla państw o relatywnie niskim poziomie PKB *per capita*.

Z kolei w przypadku Słowacji, która w 2006 roku zajmowała w rankingu podobną pozycję jak Czechy, najważniejszą rolę odgrywały czynniki proefektywnościowe (efektywność rynku pracy, rozwój rynku finansowego oraz otwartość technologiczna). W okresie do 2015 roku pozycja Słowacji (podobnie jak Węgier) uległa bardzo wyraźnemu pogorszeniu (spadek aż o 31 pozycji na odległe 67. miejsce). Swoją pozycję w 2015 roku Słowacja zawdzięczała głównie czynnikom podstawowym (infrastruktura, otoczenie makroekonomiczne oraz zdrowie i szkolnictwo podstawowe).

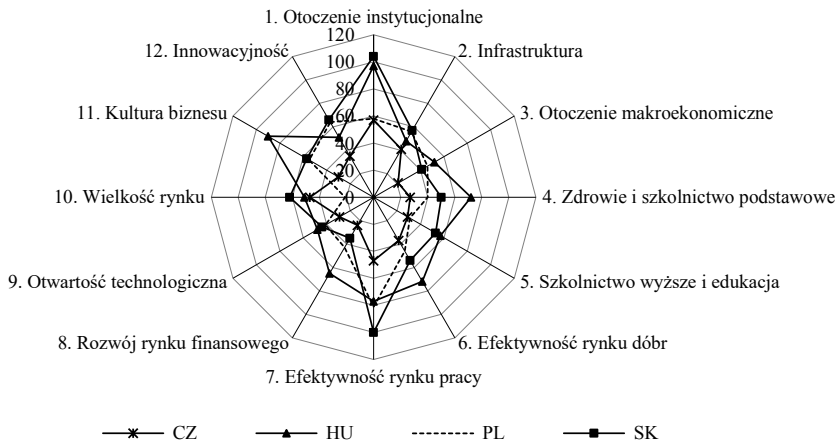
Oczywiste jest, że w tego typu analizach szczególną rolę odgrywa badanie tendencji długookresowych. W prezentowanej analizie podjęto więc próbę zidentyfikowania najważniejszych tendencji, jakie charakteryzowały zmiany pozycji konkurencyjnej analizowanych krajów w 2015 roku w porównaniu z 2006 rokiem. Zmiany te są wyraźnie widoczne przy porównaniu rysunków 2 oraz 3.

Rysunek 2. Czynniki determinujące pozycję konkurencyjną Polski oraz pozostałych krajów GW w 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 3.

Rysunek 3. Czynniki determinujące pozycję konkurencyjną Polski oraz pozostałych krajów GW w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 3.

Z porównania rysunków 2 i 3 (oraz danych tab. 3) widać wyraźnie istotną poprawę pozycji konkurencyjnej Polski nie tylko w odniesieniu do wskaźnika ogółem, ale także do większości (8 na 12) czynników ją determinujących. Zdecydowanie największa poprawa miała jednak miejsce w grupie czynników podstawowych, odgrywających relatywnie dużą wagę w określaniu pozycji konkurencyjnej krajów o najniższym poziomie rozwoju gospodarczego (otoczenie instytucjonalne – o 11 miejsc, infrastruktura – o 9 miejsc oraz otoczenie makroekonomiczne – o 5 miejsc). Z grupy czynników proefektywnościowych wyraźna poprawa miała miejsce tylko w przypadku rozwoju rynku finansowego (o 21 miejsc) oraz efektywności rynku dóbr (o 10 miejsc). Niestety, w grupie czynników proinnowacyjnych nie zanotowano żadnych sukcesów, nastąpiło tu wręcz wyraźne pogorszenie (aż o 21 miejsc). Warto też dodać, że istotne pogorszenie pozycji konkurencyjnej Polski nastąpiło też w przypadku efektywności rynku pracy (aż o 40 miejsc) oraz zdrowia i szkolnictwa podstawowego (o 19 miejsc)⁴.

Ważnym elementem prezentowanej analizy było podjęcie próby zidentyfikowania czynników, które miały istotny wpływ na pogorszenie pozycji konkurencyjnej Węgier i Słowacji w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2006. W przypadku Węgier pogorszenie pozycji nastąpiło aż w odniesieniu do 10 spośród 12 czynników. Spośród nich największe miało miejsce w przypadku: kultury biznesu (aż o 54 miejsca), otoczenia instytucjonalnego (52), efektywności rynku pracy (41), zdrowia i szkolnictwa podstawowego (32). Charakterystyczne jest, iż poprawa pozycji Węgier nastąpiła tylko w odniesieniu do otoczenia makroekonomicznego (o 36 miejsc) oraz infrastruktury (ale tylko o 2 miejsca).

Z kolei w przypadku Słowacji pogorszenie pozycji konkurencyjnej miało miejsce w przypadku aż 11 czynników. Największy wpływ miały: efektywność rynku pracy (pogorszenie aż o 76 miejsc), otoczenie instytucjonalne (o 54 miejsca), innowacyjność (o 24 miejsca). Poprawę zanotowano tylko w odniesieniu do zdrowia i szkolnictwa podstawowego (o 15 miejsc).

⁴ Szerzej na ten temat: Boguszewski (2016), s. 20–28.

Podsumowanie

Akcesja do Unii Europejskiej zapewniła Polsce i pozostałym krajom GW-4 szybki wzrost gospodarczy, przy jednoczesnej restrukturyzacji i modernizacji. Miało to istotny wpływ na poprawę międzynarodowej pozycji konkurencyjnej gospodarki.

Z najważniejszych pozycji literatury wynika, że konkurencyjność gospodarki powinna być ujmowana w sposób dynamiczny, przez pryzmat rozwoju dostępnych (krajowych i zagranicznych) czynników produkcji, umiejętności wykorzystywania szans związanych z postępowaniem globalizacji oraz zdolności dostosowawczych firm, sektorów i całej gospodarki do zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego, a w efekcie – realizacji celów rozwojowych. Takie ujęcie konkurencyjności gospodarki zostało zaadoptowane przez autorów raportów *Global Competitiveness Report* (GCR), opracowywanych przez badaczy skupionych wokół Światowego Forum Ekonomicznego.

Z analizy raportów za lata 2004–2015 wynika jednoznacznie, że Polska zanotowała na tle krajów GW-4 największe sukcesy w poprawie międzynarodowej pozycji konkurencyjnej swej gospodarki. Na początku tego okresu konkurencyjność Polski (60. miejsce) była oceniana znacznie gorzej niż Czech, Węgier i Słowacji. Jednak w okresie do 2015 roku Polska stała się już krajem o korzystniejszej pozycji w porównaniu z dwoma partnerami (Węgrami i Słowacją). Wyprzedzała ją tylko nieznacznie Republika Czeska. Warto dodać, że Węgry i Słowacja istotnie pogorszyły swoją pozycję w tej klasyfikacji (aż o 24 miejsca).

Należy podkreślić, że tak znaczną poprawę swej pozycji konkurencyjnej Polska zawdzięcza dynamicznemu wzrostowi PKB, zwłaszcza w okresie światowego kryzysu gospodarczego. Z analizy czynników, które według autorów raportów GCR determinują pozycję konkurencyjną danego kraju wynika, że w przypadku Polski poprawa nastąpiła w odniesieniu do 8 spośród 12 z nich. Największa poprawa miała jednak miejsce w przypadku czynników podstawowych, odgrywających relatywnie dużą rolę w określaniu pozycji konkurencyjnej krajów o najniższym poziomie rozwoju gospodarczego. W grupie czynników proefektywnościowych nie odnotowano istotnej poprawy. Z kolei w grupie czynników proinnowacyjnych (determinujących pozycję krajów o najwyższym poziomie PKB) możemy mówić o znacznym pogorszeniu pozycji konkurencyjnej Polski.

Literatura

- Bieńkowski, W., Weresa, M.A. (2008). *Czynniki i miary międzynarodowej konkurencyjności gospodarek w kontekście globalizacji – wstępne wyniki badań*. Warszawa: SGH, IGŚ.
- Boguszewski, P. (2016). *Globalny raport konkurencyjności 2016–2017 Światowego Forum Gospodarczego*. Warszawa: NBP.
- Bossak, J. (2000). Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki kraju i przedsiębiorstwa. Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne. W: J. Bossak, W. Bieńkowski (red.), *Konkurencyjność gospodarki Polski w dobie integracji z Unią Europejską*. Tom 1. Warszawa: IGŚ, SGH.
- Bossak, J. (2013). *Konkurencja i współpraca międzynarodowa*. Warszawa: Difin.
- Misala, J. (2011). *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki narodowej*. Warszawa: PWE.
- Misala, J., Misztal, P., Młynarzewska, I., Siek, E. (2008). *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki Polski w okresie 1990–2007*. Radom: Politechnika Radomska.
- Molendowski, E. (2015). 10 Years of Membership in the European Union – Poland in Comparison with the Visegrad Group countries. *Central European Review of Economics & Finance*, 10 (4), 5–18.
- Molendowski, E. (2016). Dekada członkostwa w Unii Europejskiej – Polska na tle nowych państw członkowskich. *Studia i Materiały Miscellanea Oeconomicae*, 3 (1), 125–135.
- Weresa, M.A. (2008). Definicje, determinanty oraz sposoby pomiaru konkurencyjności krajów. W: *Czynniki i miary międzynarodowej konkurencyjności gospodarek w kontekście globalizacji – wstępne wyniki badań*. Warszawa: SGH, IGŚ.
- World Economic Forum (2015). *Global Competitiveness Report 2014–2015*, Geneva: WEF.
- World Economic Forum (2017). *The Global Competitiveness Report 2016–2017*. Geneva: WEF.
- Wysokińska, Z. (2001). *Konkurencyjność w międzynarodowym i globalnym handlu technologiami*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Żmuda, M., Molendowski, E. (2016). W poszukiwaniu istoty konkurencyjności gospodarki narodowej: studium interdyscyplinarne. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 3 (81), 323–333.

**FACTORS DETERMINING THE COMPETITIVE POSITION OF ECONOMY
– POLAND AGAINST THE VISEGRAD GROUP COUNTRIES
IN THE POST-ACCESSION PERIOD****Abstract**

The article is a presentation of the results of the analysis, which attempts to compare changes in the competitive position of Poland and other countries of the Visegrad Group (GW-4) in the years 2004–2015. It has been assumed that Poland should be among those GW-4 countries, in which the effects of membership were most clearly differentiated. An important part of this analysis was to assess which of the factors determining this position had the greatest impact on the changes in the analysed period. The study used secondary data analysis on the pillars of economic competitiveness available in reports “Global Competitiveness Report”, prepared by the World Economic Forum. The article ends with a summary of the most important conclusions resulting from the presented analysis.

Keywords: international competitiveness of the economy, the effects of EU membership, Poland against the Visegrad Group countries

JEL codes: E2, E6, F4, F5

